

1. **Noiz hasten da hizkuntzalaritza historikoa?**
XIX.mendean
2. **Lege fonetikoak eta analogia zein korrionteren oinarritzko analisi-bideak dira?**
Neogramatikarenak
3. **Zer dira aldaketa mota erregularrak?**
Testuinguru (garai eta geografia) zehatz batean beti gertatzen diren aldaketak, fonetikoak, bereziki.
4. **Emaidazu kronologia erlatiboaren adibide bat:**
Badakigu 'arena' 'areha' baino zaharragoa dela
5. **Zergatik dira hain interesgarri irregularitateak?**
Aintzinateko gramatikaren isla direlako eta erregularitasun baten berri ematen dutelako.
6. **Berreraikitzailearen etsai nagusia morfologian**
Analogia
7. **Zer da gramatikalizazioa?**
Elementu lexiko edo gramatikal bati balio gramatikala ematea, balio lexikala deuseztuz
8. **Analogiaren euskarazko adibide pare bat**
Ene < nere bihurtu izana
9. **Berranalisiaren adibide bat euskaraz**
Atz-**e**-an, Paris-**e**-ko, **e**-a integratu eta atze, Pariseko..
10. **Zer da deriba?**
Hizkuntza batean hainbat aldaketa txiki beste sakoneko fenomeno baten
11. **Bete ondoko taula**

		Prep	IA	IG	ID
I (=VSO)	Berberea	+	+	+	+
III (=SOV)	Kitxua	-	-	-	-
III (=SOV)	euskara	-	+	-	+
12. **Zertan bereizten dira pidginak eta kreoleak?**
Kreolera ama hizkuntza bihurturiko pidgina dela
13. **Zer da hizkuntza baten kanpo historia?**
Hizkuntza horretan idatzitako testuen, autoreen, korrionteen...berri ematen duena.
14. **Zer da protohistoria?**
Historia eta historiaurrearen arteko faseko testuak, zehazki. Idatzizko corpus sendorik ez, baina zeharka bada ere lekukotasun idatzian badituen garaia.
15. **Noizko eta nongo hizkeraren lekuko da *Refranes y Sentencias* ?**
1596koa, hau da, XVII.mendeko mendebaldekoa
16. **Zer dira homologiak?**
Azaleko antzekotasunak izan ala ez, jatorri berbera duten hitzak
17. **Zer da barneberreraiketa?**
Ahaidetik ez duen hizkuntza berean lekuko idatzietan oinarrituta egindakoa
18. **Euskararen ahaidetasun hipotesien artean zein da zuretzat egokiena?Zergatik?**
Isolatua dela. Metodo konparatuaren bidez ez delako nahikoa.
19. **Proposa daiteke aitzinhizkuntza batentzat bokal bakarreko sistemarik? Zergatik?**
Ez. Aitzinhizkuntzak edozein egungo hizkuntza sistemak bezala bi bokal eduki behar dituelako gutxienez.
20. **Zenbat urte ditu euskarak? Zergatik**
Ezin daiteke esan.

21. Zer da aitzinhizkuntza bat?

Aitzin hizkuntza deitzen zaio berreraikitako edozein hizkuntzari.

22. Definitu aitzineuskara.

Euskararen berreraiketaren sortutako hizkuntz egoera.

23. AE-ren edo euskararen ezaugarriren bat kanpo-konparaketaren bitartez antzemana.

Bat ere ez?? (eztot apuntetan aurkitu)

24. Nork ikertu zituen AE-ko herskariak 1950ean?

Martinetek.

25. 50'etako Mitxelenaren lanik garrantzitsuenak AE-z.

Las antiguas consonantes vascas.

26. Maileguren egitekoa euskararen historiaurrearen berreraiketaren.

Lege fonetikoak azalratzea, euskarak maileguak nola hartu dituen agerian uzten duelako.

27. Nola gauzatzen dira bortitzak hitz hasieran? Eta bokalaratean?

Hasperenarekin. Luzeagoak, hasperenik gabe.

28. Hiru argudio [bortitz/ahul] oposaketaren alde AE-ko herskariaren sisteman.

Jatorrizko herskariak maileguak hartzean euskararen jarrera, +-ahostun den erreparatu gabe.

Lekukotasunak (grafia), germinatuk??? (eztot apuntetan aurkitu)

29. Zer zuten komunean AE-z herskari, ozen eta txistukariak Mitxelenak [bortitz/ahul] oposaketaren bitartez antolatzeke guztiak?

Euskarak ahostun/ahoskabe oposaketa kokagunearen arabera neutraltzeko joera izan du. Sistema alofoniko bera.

30. Nola igarotzen gara sistema karratutik erronbora herskarietan?

Neutralizazioaren bitartez, bortitzak are hasperenduagoa bihurtuz, hitz hasierako indartsuena ahulduz (popurri apunte eta erantzunen artean. Eztakit zuzena den)

31. Zergatik ez du Mitxelenak /m/ AE-ren inbentarioan sartzen?

Maileguei eta fonosinbolismoei egotzen dizkiolako AE-n aurki daitezkeen m guztiak. Talde/asimilazio.

Euskaraz diren m historiko guztiak azaltzeko ez dugu holako hotsen beharrik (eztot apuntetan aurkitu)

32. Eta /p/?

EZTAKIT, SAIATU BILATZEN, EZTOT ULERTZEN ERANTZUNA.

33. Ba ote soinu sabaikaririk AE-n?

Bai, baina beste fonemen alofono edo fonosinbolismo gisa (eztot apuntetan aurkitu)

34. Zenbat bokal, diptongo eta irristari?

5; au, eu, oi, ai, ei; ez ziren fonema gisa (azken hau ezto apuntetan aurkitu)

35-37. Ondoko formak ezinezkoak dira AE-n. Zergatik?

Tarrat: bukaera herskaria, hasiera herskari ahoskabe greba: ???

basalore: o>a -> Akitaniera ondoko fenomenoak.

38. Zein da zaharrago, zelü/zeru ala gela? Zergatik?

3,2,1 EZTAKIT

39. Definitu aitzineuskara zaharra.

Berreraikitzea lortu den euskararen egoerarik zaharrena.

40. Emazu AEZ-ren ezaugarri fonologiko eta morfologiko bana.

D hasierakoa CVC egitura / diptongorik ez; aurrizkiak zituzten/erreduplikazioak (eztot apuntetan aurkitu)

Eman ezazu AEZ-ren ezaugarri fonologiko eta morfologiko bana.

- Fonologiko: CVC egitura
- Morfologiko: aurrizkiak zituen
- diptongorik ez (gutxi)

Zer da eta noizkoa Euskara Batu Zaharra?

Euskalkiak banatu aurretiko euskararen batasun egoera da. Mitxelenak eta Zuazok V-VI mendeetan kokatzen dute.

Nork proposatu zuen eta zergatik/zertarako?

Mitxelenak. Urruti gelditzen zirelako hizkera modernoak AEtik.

Zer zioen Lacombe euskalkiez?

Bizkaiera eta gainerakoak. Hau egiteko argudio morfologikoak eman zituen.

Eta Uhlenbeckek?

Bi jatorri ezberdin zituztela bizkaiera eta gainerakoek.

Mitxelenak emandako EBZ ondoko berrikuntza fonologiko bat.

m-aren galdera, ahoskabeak hitz horietan berrezartzea, diptongoen ugaltzea

Mitxelenak emandako EBZ ondoko berrikuntza morfologiko bat.

Artikulua, deklinabide-aditza

Zergatik euskalkiak ez datoz leinuen hizkera zaharretatik?

21. Proposatzen zen garairako leinuak ez ziren existitzen
22. Leinuak ez datoz guztiz bat gaur egungo euskalkien mapekin, ez dakigu orduan zein euskalki mapa zuten.

BZ-ren arkaismoek balio ote dute hura gainerako euskalkietarik bereizteko?

Ez. Arkaismoak izanik bere garaian euskalki guztiek eduki zituztelako.

Zergatik IE, austronesioan eta beste hainbatetan dira adarkatze bitarrak dialekto banaketa diakroniakoan?

Edozein banaketa linguistikotan binaidsmoak hori markatzen duelako.

Zer eratako berrikuntzak dira garrantzitsuenak adarkatze bitarrerako?Zergatik?

Berrikuntza zahar bereizleak. Bestela ezin direlako hizkuntzak edo hizkerak banatu.

Ezagutzen duzun ezaugarriren bat EBZ-ren banaketan garrantzitsu litzatekeena lehen adarkatzen bitarrerako?

Herskarien portaera, l eta n ondoko ozenen portaera ahoskabe eta ahostunaren alde

Mendebaleko euskara zaharraren berrikuntza fonologiko bat.

Deklinabideko a enborretan -a+a=ea

Eta berrikuntza morfologiko bat?

Egin laguntzailea, -gaz deklinabide marka, ablatibo arkaikoa (-rean)

Gipuzkera goian ala behean litzateke horrelako banaketa batean?Zergatik?

Behean. Gipuzkerak berrikuntza zahar propio gutxi dituelako.

***ezan laguntzailea Z-n: arkaismo ala berrikuntza?Zergatik?**

Arkaismoa. Noizbait euskara osoan eman delako.

***eutsi laguntzailea B eta A-n: arkaismo ala berrikuntza?Zergatik?**

Berrikuntza komun garrantzitsuenetakoa.

u-/i- txandakatzea: AE, EBZ, dialektala? Zergatik?

EBZ baino berriagoa, beranduagokoa.

-h>o ala *h₃ > h₁ : zein zaharrago eta zergatik?

h>o zaharragoa.

h₃ > h₁:bi adibide

Euskara

Erronkariaren zenbait berrikuntza berantiar.

A gisako formak (gra, zra)

Hurbani
Huhbahi > hibai